

Vergaderjaar 2014–2015

28 684

Naar een veiliger samenleving

Nr. 428

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES EN VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 december 2014

Hierbij bieden wij u de resultaten aan van de monitor Veilige Publieke Taak 2014¹. Bij brief van 12 december 2013 heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties u aangekondigd jaarlijks een stand van zaken uit te brengen rondom agressie en geweld in de publieke sector². Onderstaand wordt kort ingegaan op de resultaten van de monitor. Daaruit blijkt dat we op de goede weg zijn, maar dat het terugbrengen van slachtofferschap en implementatie van VPT-beleid een zaak van constante aandacht en lange adem is. Bijgevoegd treft u tevens de halfjaarlijkse voortgangsrapportage aan van het programma Veilige Publieke Taak over de periode januari tot en met juni 2014 met als bijlage het onderzoeksrapport «De invloed van sociale netwerken op de implementatie van agressie- en geweldsbeleid op scholen»³. Aan het eind van deze brief gaan wij in op een aantal toezeggingen dat wij recent aan uw Kamer hebben gedaan.

Resultaten monitor Veilige Publieke Taak 2014

Aard en omvang slachtofferschap

De monitor Veilige Publieke Taak 2014⁴ laat een lichte daling zien in slachtofferschap van agressie en geweld onder werknemers met een publieke taak in de periode 2007 tot en met 2013. In 2013 was ruim één derde slachtoffer van agressie en geweld. Van alle vormen van agressie en geweld komt intimidatie het meest voor. Agressie en geweld komen (traditioneel) het meest voor in de gezondheidszorg, bij politie en justitiële diensten en in het openbaar vervoer. Agressie en geweld komen relatief

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

² Kamerstuk 28 684, nr. 399.

³ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

⁴ De Monitor Veilige Publieke Taak 2014 is gebaseerd op de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden die in 2013 is uitgevoerd.

het minst voor in het hoger onderwijs, bij defensie en bij het openbaar bestuur.

Effecten van agressie en geweld

Uit de monitor blijkt dat de confrontatie met agressie en geweld veel negatieve impact heeft. Zo hebben slachtoffers meer gezondheidsproblemen, zijn zij vaker en langduriger ziek en minder tevreden met hun werk.

Beleid tegen agressie en geweld

De implementatie van agressiebeleid in organisaties neemt toe. Ook neemt de aandacht voor veiligheid op het werk de laatste jaren toe. De onderzoekers geven tot slot aan dat in sectoren waarin het aantal agressie- en geweldsincidenten daalt, ook de maatregelbehoefte daalt. Er lijkt daarmee volgens de onderzoekers een verband te zijn tussen toegenomen beleid en dalend slachtofferschap.

Reactie op de resultaten van de monitor

Ondanks de daling van slachtofferschap en de versterking van het agressiebeleid in organisaties, blijft het slachtofferschap nog altijd hoog. Zeker gezien de negatieve impact die agressie en geweld hebben op slachtoffers. Het kabinet zal zich daarom tot 2017 stevig blijven inzetten voor een verdere daling van het aantal slachtoffers. De nadruk zal daarbij nog meer komen te liggen op de inzet van sleutelorganisaties (vakdepartementen, gemeenten en koepelorganisaties). Zij zullen worden opgeroepen om de belangrijke rol op te pakken die zij hebben bij het stimuleren van de primair verantwoordelijke (lokale) werkgevers. De monitorgegevens kunnen hen daarbij van dienst zijn. Deze zullen dan ook breed worden verspreid. Daarnaast blijven wij de sleutelorganisaties en individuele organisaties met een publieke taak ondersteunen. Gemeenten worden in hun regierol ondersteund door middel van de VPT-regio's en via het project «Veilige Publieke Taak gemeenten» van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CVV), dat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vorig jaar in gang heeft gezet. Voor maatregelen en instrumenten die de toepassing van de acht VPT-maatregelen⁵ ondersteunen kunnen werkgevers vinden op de website van het Expertisecentrum Veilige Publieke Taak (www.evpt.nl). De website biedt praktische informatie, instrumenten en goede voorbeelden over de aanpak, waarmee werkgevers en werknemers hun voordeel kunnen doen. Deze website wordt in 2015 vernieuwd, zodat informatie nog beter toegankelijk wordt voor werkgevers.

De subsidie aan de VPT-regio's wordt deze kabinetsperiode voortgezet. In deze regio's wisselen werkgevers met een publieke taak ervaringen uit over de implementatie van VPT-beleid. Bovendien maken zij afspraken met de politie en het Openbaar Ministerie over aangifte, opsporing en vervolging. Het eerdergenoemde CCV-project wordt nadrukkelijker verbonden met de VPT-regio's, zodanig dat gemeenten ervaringen uitwisselen over hun regierol op dit terrein en meer gemeenten die rol oppakken.

⁵ Het VPT-beleid voorziet in acht maatregelen: een norm stellen, melden van agressie en geweld, registreren van incidenten, voorlichting en training aan medewerkers, een duidelijk signaal aan daders, het bevorderen van aangifte bij de politie, het verhalen van schade en het bieden van opvang en nazorg.

Op het terrein van preventie worden de eerder in gang gezette innovatieve projecten rond de thema's «omstanders» en «frequente slachtoffers» voortgezet. Naar aanleiding van het Algemeen Overleg Veilige Publieke Taak van 28 oktober jl. wordt nog eens met nadruk gekeken naar de (mogelijke) rol van burgers als omstanders bij incidenten van agressie en geweld. Verder vindt onderzoek plaats naar de risico's die de decentralisaties in het sociale domein kunnen hebben waar het gaat om blootstelling aan agressie en integriteitsdilemma's.

Voortgangsrapportage Veilige Publieke Taak

In bijgaande voortgangsrapportage wordt ingegaan op de inspanningen die in de eerste helft van 2014 zijn verricht en de voortgang die is geboekt op de hoofdlijnen van het programma: de lokale bestuurlijke aanpak, het ondersteunen van werkgevers en werknemers, de preventie van agressie en geweld en het aanpakken van de dader.

Toezeggingen

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in het mondelinge vragenuur van 18 februari jl.⁶ aangekondigd om samen met Raadslid.nu, na de gemeenteraadsverkiezingen vier bijeenkomsten te organiseren voor alle nieuwe gemeenteraadsleden om het onderwerp agressie en geweld boven aan de agenda te zetten. Deze bijeenkomsten hebben inmiddels plaatsgevonden en de aanpak van VPT is aldaar aan de aanwezige raadsleden toegelicht.

Conform de toezegging van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan uw Kamer op 4 juni jl.⁷ heeft een gesprek plaatsgevonden met de commissarissen van de Koning over agressie en geweld tegen burgemeesters. In dit gesprek is door de commissarissen onder andere lokale casuïstiek ingebracht. Tevens hebben de commissarissen aandacht gevraagd voor agressie en geweld via sociale media. De betreffende casuïstiek is inmiddels doorgeleid naar het Ministerie van Veiligheid en Justitie. De Minister van Veiligheid en Justitie zal – conform zijn toezegging op 28 oktober jl. – in gesprek gaan met de NCTV over de bedreigde burgemeester. De aanpak van agressie en geweld via sociale media zal – onder andere via de VPT-regio's – meer aandacht krijgen.

In het Algemeen Overleg Veilige Publieke Taak van 28 oktober jl. (Kamerstuk 28 684, nr. 426) is kort gesproken over pesten onder ambtenaren. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft toen aangegeven dat deze vorm van interne agressie strikt genomen niet onder het programma Veilige Publieke Taak valt, maar eerder arbeidsomstandigheden betreft. Om die reden heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan uw Kamer toegezegd dit thema onder de aandacht van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid te zullen brengen.

In het Algemeen Overleg Arbeidsomstandigheden van 30 oktober 2014 heeft de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid benadrukt dat het belangrijk is dat werkgevers in hun beleid voor psychosociale arbeidsbelasting aandacht besteden aan pesten. In het kader van de aanpak van psychosociale arbeidsbelasting heeft de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid «pesten» toegevoegd aan de prioritaire onderwerpen, «agressie, geweld en intimidatie», voor het tweede campagnejaar (2015).

⁶ Handelingen II 2013/14, nr. 55, item 6.

⁷ Handelingen II 2013/14, nr. 89, item 3.

Naar aanleiding van het onderzoeksrapport «Over de grens»⁸ dat de Kamer op 7 oktober jl. heeft ontvangen, heeft de Minister van Veiligheid en Justitie de Kamer toegezegd om de beleidsreactie op dat onderzoek op zeer korte termijn naar de Kamer te zenden. Dit is inmiddels gebeurd op 13 november jl.

Daarnaast is de Minister van Veiligheid en Justitie, conform zijn toezegging van 28 oktober jl. in gesprek met politie en Openbaar Ministerie over de mogelijkheden voor de inzet van speciale politieteams voor geweld VPT.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven

⁸ Kamerstuk 29 628, nr. 469.